

Wstęp do filozofii – egzamin 2014

Mateusz Hohol

UWAGA: każde z poniższych pytań jest jedynie punktem wyjścia do rozmowy – aby odpowiedzieć poprawnie na większość z nich nie wystarczy nauczyć się slajdów z prezentacji na pamięć

Wykład 1-2

- Jaką postawę filozoficzną reprezentował Sokrates?
- Co znaczy zdanie „O czym nie można mówić o tym trzeba milczeć?” w kontekście filozofii Ludwiga Wittgensteina z okresu „Traktatu Logiczno-Filozoficznego”
- Na czym polega Wittgensteinowska idea podobieństw rodzinnych?
- Czym zdaniem Richarda Rorty’ego różni się rola filozofa jako *sokratycznego pośrednika* od roli *platońskiego filozofa króla*?

Wykład 3

- Co to jest *arché*? Jakie znaczenia tego terminu można wyróżnić?
- Czy filozofia ma w sobie coś z mitu?
- Co to jest *Ananke*? Jak termin ten wiąże się z powstaniem filozofii?
- Czym różniły się od siebie trzy greckie style uprawiania nauki/filozofii: Platoński, Arystotelesowski i Archimedejski?

Wykład 4

- Czym według Chaïma Perelmana argumentacja różni się od dowodzenia?
- Czym erystyka różni się od retoryki?
- Proszę omówić na czym polega dedukcja, indukcja i abdukcja
- Proszę omówić schemat wnioskowania do najlepszego wyjaśnienia (IBE)
- Na czym polega eksperyment myślowy „chińskiego pokoju” Johna Searle’a?
- Na czym polega eksperyment myślowy „bliźniaczej Ziemi” Hilary’ego Putnama?
- Co to jest dźwignia/pompa intuicji (z ang. *intuition pump*)? Kto wprowadził ten termin?

Wykład 5

- Proszę omówić cztery cechy filozofii analitycznej zaproponowane przez Józefa Marię Bocheńskiego
- Czym różni się analityczna filozofia języka potocznego od analitycznej filozofii języka formalnego (innymi słowy: czym analiza twarda różni się od miękkiej)?
- Na czym polega paradoks analizy?
- Na czym polega eksplikacja (jedna z metod filozofii analitycznej)?
- Co jest atomizm logiczny?

- Na czym polega słynny problem *obecnego króla Francji, który jest łysy*, oraz rozwiązanie tego problemu zaproponowane przez Bertranda Russella?
- Co to jest presupozycja i jak za jej pomocą rozwiązać można problem *obecnego króla Francji, który jest łysy*?

Wykład 6

- Co oznacza hasło Edmunda Husserla „Z powrotem do rzeczy samych?”
- Jaką rolę w fenomenologii odgrywa redukcja i na czym polega
- Na czym polega koncepcja koła hermeneutycznego?
- Jaką rolę w hermeneutyce odgrywa język?
- Czym według Romana Ingardena metafizyka różni się od ontologii?
- Co łączy a co dzieli fenomenologię i filozofię analityczną?

Wykład 7

- Na czym polega fundacjonistyczny styl uprawiania filozofii? Proszę podać dwa przykłady filozofii fundacjonistycznych
- Na czym polega antyfundacjonistyczny styl uprawiania filozofii?
- Jakie dwa typy argumentacji wyróżnił Michał Heller i jaka składowa dominuje w każdym z nich?
- Jakie są trzy obszary badań filozofii w nauce wyróżnione przez Michała Hellera?
- Jak zdaniem Michała Hellera filozofia ma się do nauk przyrodniczych (np. fizyki)?

Wykład 8

- Proszę wymienić i omówić starożytne stanowiska w sporze o uniwersalia
- Na czym polega argument „trzeciego człowieka” wysuwany przeciw platońskiej teorii idei?
- Proszę wymienić i omówić stanowiska w średniowiecznym sporze o uniwersalia?
- Proszę omówić koncepcję istnienia według Świętego Anzelmia oraz jej krytykę wysuniętą przez Immanuela Kanta
- Co mówi argument z niezbędności matematyki Quine’a-Putnama?

Wykład 9

- Proszę przedstawić rodzaje wiedzy według Gilberta Ryle’a
- Proszę omówić klasyczną teorię wiedzy (Platon)
- O czym świadczą i na czym polegają tzw. Paradoksy Gettier’a i na czym polegają?
- Proszę przedstawić jedną z alternatywnych koncepcji wiedzy (wobec klasycznej teorii wiedzy)

Wykład 10-11

- Na czym polega problem-umysł ciało?

- proszę omówić dualistyczną koncepcję Kartezjusza i zarzuty wobec niej wysuwane
- Co to są *qualia*?
- proszę omówić eksperyment myślowy „kognitywistyki Mary” Franka Jacksona
- proszę omówić eksperyment myślowy „zombie” Davida Chalmersa
- Na czym polega teoria identyczności umysłu i ciała; czym identyczność typów (*type-type*) różni się od identyczności egzemplarzy (*token-token*)?
- Na czym polega eliminacjonizm Paula Churchlanda?
- Proszę omówić tezę o wielorakiej realizacji Hilary’ego Putnama
- Proszę omówić koncepcję naturalizmu biologicznego Johna Searle’a i wysuwane wobec niej zarzuty

Wykład 12

- O czym mówi Wielka Teoria Piękna?
- Proszę omówić koncepcję piękna według Platona oraz jego krytykę sztuki (artystów)
- Proszę omówić koncepcję piękna według Plotyna oraz rolę piękna w jego metafizyce
- Proszę omówić koncepcję piękna według świętego Tomasza z Akwinu
- Proszę omówić koncepcję piękna według Davida Hume’a
- Czym według Fryderyka Nietzschego różni się piękno Apolińskie od Dionizyjskiego?
- Proszę omówić koncepcję piękna Charlesa Baudelaire’a
- Proszę podać i omówić przykłady kategorii estetycznych innych niż piękno

Wykład 13

- Proszę omówić elementy obrazu świata
- Proszę omówić arystotelesowską koncepcję budowy Wszechświata
- Jaką rolę w średniowiecznym Modelu odgrywała astrologia?
- Proszę omówić dwie zasady Modelu średniowiecznego: pełni i triady
- Jakie miejsce w Modelu średniowiecznym zajmował człowiek?
- Proszę omówić różnice obrazu świata według Kartezjusza i Newtona
- Proszę omówić różnice między średniowiecznym i nowożytnym obrazem świata

Wykład 14

- Proszę omówić kryteria przynależności do Szkoły Lwowsko-Warszawskiej (według Jana Woleńskiego) oraz wymienić kilku znanych przedstawicieli tej szkoły
- Proszę omówić związki krakowskiego środowiska filozoficznego ze Szkołą Lwowsko-Warszawską
- Proszę omówić filozoficzne poglądy Kazimierza Twardowskiego
- Proszę omówić filozoficzne i logiczne dokonania Jana Łukasiewicza
- Proszę omówić filozoficzne i logiczne dokonania Stanisława Leśniewskiego

- Proszę omówić koncepcję radykalnego konwencjonalizmu Kazimierza Ajdukiewicza
- Proszę omówić koncepcję reizmu Tadeusza Kotarbińskiego
- Proszę wymienić logiczne dokonania Alfreda Tarskiego
- Jakie poglądy w filozofii matematyki reprezentował Alfred Tarski?
- Proszę omówić poglądy ojca Józefa Marii Bocheńskiego i Koła Krakowskiego
- Proszę przedstawić teorię wielości rzeczywistości Leona Chwistka